

استوره پسندی و استوره گرایی

آیا گذشته‌ها گذشته‌ها؟!!!

یکی از باورهای استوره‌ای استوار ایرانیان آن بود که سر هر هزاره، و شاید هر نیم هزاره، گزندی به ایرانشهر/ کشور آریاها می‌رسد. گمان نگارنده آن است که این باورداشت کهن از آن همه مردمان هند و اروپایی بوده است. ته مانده این باورداشت را در پایان هزاره دوم، ۱۹۹۹ به ۲۰۰۰ در سراسر اروپا می‌شد دید که بسیاری، توفانهای بزرگ آن سال را از این گردش هزاره می‌پنداشتند!

در نوشته‌های برجای مانده از روزگار کهن، و به ویژه دوره ساسانیان، بارها و بارها از گزند ناگزیر و گریزناپذیری که در راه است سخن رفته.

اردشیر بابکان بنیادگذار شاهنشاهی ساسانی در هنگامه پیروزیهایش، آنگاه که جانشینان تا چندین پشت پس از خود را اندرز می‌دهد که چگونه باریکبین و دور اندیش باشند و چگونه کارها را، همه کارها را، چنان سامان دهند که گزند به شاهی و کشور نرسد، جای جای و در همان هنگام می‌گوید همه کارها و دور اندیشیها و ساماندهیها به جای خود، در برابر گزند سرهزاره، بی‌چاره‌ای و برونرفتی خواهیم بود.

شاید یکی از پایه‌های شکست از عربها در بازه زمانی کوتاه بیست ساله‌ای از همین باور بود. که ایران ساسانی در گذر چهار سده و اندی دهه دشواریهای بسی بزرگتر را از سر گذرانده بود. همچنانکه زنده یاد مهرداد بهار شکست از مغولان را تا اندازه‌ای برآمده ازین باور می‌دانست.

پیش‌انگاره/فرض بینش استوره‌ای باور به سرنوشتی از پیش پرداخته و فرجام ناگزیر است. باورهای استوره‌ای، همگانی، در ناخودآگاه گروهی* جای گرفته و آن پدیده‌ای را می‌سازد که "نمونه بنیادی (archetype)" می‌خوانیم. گروه یا ملت، ناخودآگاهانه به راههایی برده می‌شود که نمی‌توان آنها را همواره خرد-ورزانه خواند. این که چرا باورهای استوره‌ای چنین پایدار می‌ماند، از آن است که استوره و آیینهای برآمده از آن به نیازهای روان - تنی آدمیان پاسخ می‌دهد.

*Collective Subconscience

نیز نک به:

درباره قیام ژاندارمری خراسان به رهبری کلنل محمدتقی خان پسیان / مهرداد بهار

<http://dlib.ical.ir/site/catalogue/322407>

کارنامه اردشیر بابکان

<http://ketabnak.com/comment.php?dlid=18969>

پژوهشی در اساطیر ایران, مهرداد بهار

<http://sabinascoah.com/%D9%BE%DA%98%D9%88%D9%87%D8%B4%DB%8C>

بندهش بخش ۱۸ «درباره هر گزندی که هزاره هزاره به ایرانشهر می‌رسد»

<http://ketabestan4uiran.blogspot.com/.../%D8%AF%D8%A7%D9%86%D9>

درباره قیام ژاندارمری خراسان به رهبری کلنل محمدتقی خان پسیان - کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی

درباره قیام ژاندارمری خراسان به رهبری کلنل محمدتقی خان پسیان , درباره قیام ژاندارمری خراسان به رهبری کلنل محمدتقی خان...

